

שם הספר: מפתח הקסם 1	כתה: א	הוצאה: מטח
שנת הוצאה: 2013	מהדורה: מצוין 'מהדורה מעודכנת'	שמות הכותבים: נורית בן ארי ונירה לוין
למי מיועד? לא מצוין. ידוע לי שיש ספר כמעט זהה אשר עליו מצוין כי הוא מיועד לחינוך הממלכתי-דתי		

סיכום הבדיקה

1. הספר ראוי – לא כולל סיפורים ממקורות יהודיים ו/או הקשרים דתיים. האיורים מציגים דמויות הנראות חילוניות, ללא הפרדה מגדרית. נראה שהיתה הקפדה על הצגה של מגוון דמויות ממוצעים שונים ושיוויון מגדרי (במספר הדמויות ובתפקידים שהדמויות ממלאות).
2. במקרה יחיד היתה תמונה מעולם התוכן הדתי (סעיף 5 בפירוט הבדיקה שלמטה). השימוש בתמונה היה סביר בהקשר ובתוכן.
3. לא נעשה שימוש בשפה אמונית
4. הסיפורים והשירים המופיעים בספר הינם ברובם פרוזה. יש הבדלה בין סיפורים ושירים אלו ובין קטעי מידע (הפרדה גרפית ובהפנייה בתוכן העניינים).
5. 'רמת השיח' אינה שאלה רלוונטית לספר זה.
6. מצורף תוכן העניינים (נספח 1, למטה).

פירוט הבדיקה (לא בטבלה, צר לי)

1. את כלל תכני הספר מלוות 8 דמויות של ילדים 4 בנים, 3 בנות ואחת (קסם) שיכולה להיות בן או בת. רק אחד מהבנים עם 'כיסוי ראש' (כובע), בת אחת עם חצאית, שתיים עם מכנסיים. כל הדמויות עם שרולים ומכנסיים ארוכים. שתיים מהדמויות שחומות עור ושחורות שיער, דמות אחת בלונדינית ובהירה ושאר הדמויות בעלות עור בהיר ושיער שנע בין החום לכתום. נראה שיש נסיון מכוון להראות מגוון של דמויות מבחינת מגדר ומוצא.
2. לאורך כל הספר נראה שיש נסיון להציג נשים וגברים באופן מגוון (בניגוד לרק בתפקידים סטריאוטיפים) בין השאר: אבא שמבשל (עמוד 28), הולך לקניות (עמוד 33) ושואב אבק (עמוד 72) ואיורים של רופאה (עמוד 33) ושוטרת (עמוד 51).
3. מבין הסיפורים והשירים המופיעים בספר יש מגוון יפה של יצירות ישראליות ויצירות אחרות לילדים. בין השאר:
 - א. 'מתחילים לקרוא' של תרצה אתר מתוך הספר 'אמא הולכת לכתה א' של הקיבוץ המאוחד.
 - ב. 'מה קרה ביום שרבי?' של חנן שדמי מתוך שמחת הציפורים של מסדה.
 - ג. 'הקיפוד' מאת אנדה עמיר-פינקרפלד מתוך הדובון בלע סבון של הקיבוץ המאוחד.
 - ד. 'החתול הספורטאי' של דליה רביקוביץ מתוך מסיבה משפחתית של עם עובד.
 - ה. 'אבי לימד אותי לשחות' מאת זאב מתוך פרחי בר בהוצאת הקיבוץ המאוחד.
 - ו. 'השועל והחסידה' של ע' הלל מתוך הספר הגדול של עם עובד.
 - ז. 'הארנב והצב' של אזופוס מתוך משלי אזופוס
 - ח. 'איך קיבל הגמל דבשת?' של רודירד קיפלינג מתוך 'סיפורי ככה בדיוק' של כנרת זמורה ביתן.
 - ט. 'אולי מישהו ראה את הזנב של שאול השועל?' של יהונתן גפן מתוך הספר יום אחד.. כך מתחילים כל הסיפורים שענת אוהבת במיוחד של הוצאת דביר.
4. יש הפנייה שונה בתוכן העניינים ותצוגה שונה (מעט) גרפית של קטעים (שלפחות מתיימרים) לתת מידע על העולם למול קטעי פרוזה ושירה. מבין הקטעים אשר (לפחות מתיימרים) לתת מידע מופיעים קטעים על:
 - א. חתולים תמיד נופלים על הרגליים
 - ב. 'מה עושה הפרפר כשמבהילים אותו?' מתוך הספר 'מה?' של הוצאת מסדה.



5. יש דוגמא יחידה (מבין מאות איורים שמופיעים בספר) של תמונה שלקוחה מעולם התוכן הדתי. בעמוד 21, בתרגיל על ההברה ב, מופיעה לצד איורים של עכבר, כורסה וטבח גם תמונה של חלה מכוסה, נרות וכוס יין שאמורה לייצג את המילה שְׁבֵּת. נראה לי סביר בהקשר.

6	תמר	ת, ת, ת
10		מ, מ, מ
14	מתחילים לקרוא (שיר)	
16		ר, ר, ר
20	ברק	ב, ב, ב
22		ק, ק, ק
25	ה"א בסוף מילה	
27	המילית לא	
30	מה קרה ביום שרב? (שיר)	
32	אבא	א, א, א
36	הקיפוד (שיר)	
40	אילה	ל, ל, ל
42		ל, ל, ל
46	החתול הספורטאי (שיר)	
48	מי נופל תמיד על רגליו? (מידע)	
50	שחר	ש, ש, ש
54		ח, ח, ח
57	המיליות של, פן	
59	המילית את	
60	אבי לימד אותי לשחות (שיר)	
64	מה עושה הפרפר כשמבהילים אותו? (מידע)	
66	נדב	נ, נ, נ
68		ד, ד, ד
70		ב, ב, ב
74	השועל והחסידה (שיר סיפורי)	
76	השוואים	ר, ש, ת, נ, ב, מ, ד, ק
78	אות השימוש ל	
79	ה"א היידוע	
80	הארנב והצב (סיפור)	
86	איך קיבל הגמל דבשת? (סיפור)	
90	אולי משהו ראה את הזנב של שאול השועל? (סיפור)	
95	כרטיסים למשחק וכרטיסי אותיות	